Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, I. — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 września 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł. Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 17 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** ROK 14

O liczny udział w wyborach do Sejmu.

W numerze poprzednim „Życia Gospodarczego“ powiadomiliśmy P. T. Członków o tem, że Centralny Związek Przemysłu Polskiego wydał do przemyłsu odezwę wzywającą go do udziału w najbliższych wyborach do Ciał Ustawodawczych, zwracając przytem uwagę na konieczność wykorzystania przez sfery gospodarcze przysługujących im praw wyborczych, a to zarówno w poczuciu obowiązku obywatelskiego, jak i we własnym interesie. Przed przyszłym Sejmem stoją bowiem poważne zadania gospodarcze i w uregulowaniu tych spraw przemysł jest i musi być zainteresowany.

Nie może więc zabraknąć w przyszłym Sejmie ludzi dobrze z potrzebami życia gospodarczego obznajmionych. Skład zawodowy kandydatów na posłów jest tymczasem dla sfer przemysłowo - handlowych wielce niepokojący i na ca 466 kandydatów do przyszłego Sejmu w całym kraju, kupiectwo i przemysł posiada kandydatów zaledwie 28, a więc tylko 6%. Cyfra ta daje poniekąd już pewne wyobrażenie o zawodowym układzie sił nowego Sejmu. Nie może więc brakować przemysłu przy urnach wyborczych w dniu 8 września br. Przemysł musi bronić garstki swych kandydatów, a temsamem swych interesów.

Związek Fabrykantów w Poznaniu apeluje przeto ponownie do swych Członków, aby wzięli w wyborach do Sejmu w dniu 8 września br. jaknajliczniejszy udział i przez oddanie w pierwszym rzędzie głosów na przedstawicieli życia gospodarczego, spełnili nietylko swój obowiązek obywatelski, ale również dali wyraz zrozumienia wagi zagadnień gospodarczych.

25-lecie Związku Fabrykantów.

Niespostrzeżenie niemal, wśród szarej, codziennej pracy, Związek Fabrykantów zbliża się do 25-cio letniej rocznicy swego istnienia.

25 lat, ćwierć wieku, to zawsze długi okres czasu, trudno jednak o bardziej doniosłe ćwierćwiecze, niż ubiegłe 25 lat w życiu Polski.

Każda organizacja, która przeszła pomyślnie przez ćwierćwieczną próbę życia, zdobywa tem samem prawo do bytu i uzasadnia rację swego istnienia.

Dziś też zupełnie jasno widać potrzebę istnienia Związku Fabrykantów, tem zaś jaśniej się ona nam przedstawia im bardziej wczujemy się w warunki, w których Związek walczył i pracował dla przemysłu polskiego.

Powołany do życia w okresie najsilniejszej akcji germanizacyjnej, ujął w swe ręce obronę polskiego stanu posiadania. W latach przedwojennych przeprowadził Związek energiczną akcję mającą na celu uświadomienie społeczeństwa o konieczności popierania własnego przemysłu, zapropagował wytwory tego przemysłu w szeregu zorganizowanych przez siebie wystawach i w stałym Bazarze zrzeszał przedsiębiorstwa polskie na terenie całego b. zaboru pruskiego i chronił je przed zakusami wywłaszczeniowemi.

W latach wojny światowej w niezwykle trudnych warunkach walczył Związek o utrzymanie przy egzystencji polskich fabryk. Z zadania tego wywiązał się dobrze, o czem świadczy opanowanie sytuacji jakie wykazał w latach powojennych, w okresie tworzenia polskiego organizmu gospodarczego i unifikacji. Wtedy to, gdy trzeba było przeprowadzić mnóstwo zarządzeń i zabiegów gospodarczych, a brakło niejednokrotnie do ich wydania podstawowych wiadomości o stanie przemysłowym nowopowstałego kraju i o jego potrzebach, opinja Związku często ważyła decydująco przy posunięciach Rządu, a o zdanie pytano nas przy każdej kwestji, łączącej się z polityką gospodarczą. Jednocześnie utrzymywał Związek ścisły kontakt z terenem, organizując na dużą skalę wykup placówek przemysłowych z rąk obcych, oraz tworząc dużą ilość nowych fabryk w zaniedbanych gałęziach przemysłu. Wtedy też, w ciężkich dla państwa chwilach, okazał Związek swą dużą przydatność publiczno - państwową, organizując na życzenie Rządu cały przemysł Polski zachodniej do dyspozycji Armji w czasie wojny bolszewickiej, czy też biorąc czynny i znaczny udział w akcjach społecznych o takiej doniosłości jak: pomoc przy plebiscycie śląskim, udział w Pożyczce Państwowej, w tworzeniu Banku Polskiego, w walce z propagandą bolszewicką i in.

Nadeszły ciężkie lata kryzysu ekonomicznego. Praca Związku od czasu tego stale wzrasta, ułatwiając wszystkim zrzeszonym firmom przetrwanie trudnych chwil. Znajdujemy się dziś w okresie, który nosi wszelkie cechy przełomowości. Jest dziś rzeczą całkiem oczywistą, że zwalczenie kryzysu lub jego zaostrzenie zależy w głównej mierze od przedsięwzięcia celowych reform w dzisiejszych skomplikowanych warunkach. Przy tych posunięciach nieodzownym jest znów rzeczowy głos przemysłu, wyrażony przez silne, operujące jaknajbardziej objektywnemi danemi zrzeszenia. Dla spełnienia tych warunków konieczną rzeczą jest udział całego przemysłu w pracy tych zrzeszeń. Gdy to nastąpi, będą mogły Związki dokonać naprawdę bardzo dużo, przyczyniając się w sposób decydujący do odbudowy gospodarczej kraju. W dniu jubileuszu naszego Związku zostaną specjalnie odznaczeni zasłużeni członkowie i firmy, należące do niego od samego założenia. Uznanie, jakie okazują nam te przedsiębiorstwa przez lat 25 niech nakłoni do zmiany stanowiska te fabryki, które dotąd nie zadeklarowały swej współpracy z nami.

(R).

Z okazji Jubileuszu P. Prezes Samulski rozesłał do członków Związku list następującej treści:

Związek nasz obchodzi w tym roku 25-lecie założenia i działalności swojej. Jest to rocznica, świadcząca chlubnie o zmyśle organizacyjnym, panującym w naszej dzielnicy, o wysiłkach naszego przemysłu w kierunku usamodzielnienia się już w czasach przedwojennych pod twardym reżimem zaborcy. Przetrwaliśmy ciężki okres przedwojenny, czas wojny i czasy okrutnej depresji gospodarczej i Związek pozostał tym, który wierny swoim celom gromadził około siebie przemysł wielkopolski i starał się tenże przeprowadzić przez wszystkie katastrofy i trudności. Jako jeden z najstarszych członków Związku i współzałożyciel tegoż najlepiej umiem ocenić zasięg pracy Związku i jego ważne zadania w życiu gospodarczem naszej dzielnicy, które starał się wypełnić jak najlepiej. Mam nadzieję, że nasz Jubileusz zgromadzi wszystkich Członków Związku przy jednym stole, aby przypomnieć sobie całą historję Związku i aby zaczerpnąć nowych sił na dalszą drogę pracy w interesie przemysłu naszej dzielnicy. Proszę Przeto WPana (Szan. Firmę), aby zechciał (a) przyłączyć się do tej rzadkiej uroczystości i Dyrekcji naszego Związku udzielił (a) jak najdalej idącego poparcia..

Komunikaty jubileuszowe.

25-ta rocznica powstania Związku Fabrykantów przypada w dniu 10 września br. Uroczysty obchód tej rocznicy odbędzie się w październiku br. Będziemy mieli sposobność jeszcze niejednokrotnie poinformować naszych członków i osoby zainteresowane co do terminu i programu obchodu. Czynić to będziemy na łamach „Życia Gospodarczego“, prasy codziennej i przy pomocy specjalnych okólników.

—o—

Celem należytego przygotowania uroczystości jubileuszowych powołano specjalny komitet. Komitet ten pracuje w 2 grupach: organizacyjnej i redakcyjnej. Na kilku odbytych dotąd posiedzeniach opracował komitet ramowy program uroczystości i zajął się „Księgą Pamiątkową“, która okaże się z okazji Jubileuszu.

—o—

Jubileusz rozpocznie się rano nabożeństwem. Program uroczystości obejmie uroczyste zebranie z udziałem członków, władz, prasy i zaproszonych gości. W ramach tego zebrania odbędzie się wręczenie dyplomów zasłużonym członkom Związku, oraz wygłoszone zostaną referaty gospodarcze przez największych znawców tematu.

—o—

Z okazji Jubileuszu ukaże się w pięknej szacie zewnętrznej „Księga Pamiątkowa“ Związku Fabrykantów. Księga ta składać się będzie z 4-ch działów: 1) historja Związku od założenia, 2) sprawozdanie z czynności za rok 1934 i 1935 do września, 3) sprawozdanie z czynności Komisji Jubileuszowej, 4) spis członków Związku Fabrykantów z podaniem bliższych danych o produkcji.

Księga ta zaraz po wyjściu z druku zostanie bezpłatnie rozesłaną wszystkim członkom Związku.

W związku z 4-tą częścią „Księgi“ rozesłaliśmy w pierwszych dniach sierpnia naszym członkom kwestjonarjusz, z prośbą o wypełnienie i nadesłanie nam do 20 sierpnia. Szereg firm dotąd nie nadesłało nam wypełnionych kwestjonarjuszy. Prosimy bardzo te firmy o odwrotne nadesłanie kwestjonarjuszy, gdyż dalsze opóźnienie uniemożliwi wydanie kompletnej „Księgi“ na czas.

Przypominamy treść kwestjonarjusza:

1. Nazwa przedsiębiorstwa: a) dokładne brzmienie firmy, b) nazwiska członków zarządu wzgl. właścicieli i kierowników.
2. Miejscowość, w której jest fabryka ew. filje i oddziały (składy fabryczne).
3. Adres firmy wzgl. właściciela.
4. Rok założenia.
5. Wytwarzane produkty.
6. Inne ważne dane.

Ze względu na dużą wartość propagandową wydawnictwa w interesie członków leży, by szczegóły, dotyczące Ich przedsiębiorstwa umieszczone były w należyty sposób.

W sprawie definicji przemysłu fabrycznego.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych na zapytanie Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie ustalenia kryterjów, na podstawie których dany przemysł można uważać za prowadzony sposobem fabrycznym, przesłał opinję, w której zajął następujące stanowisko:

Ponieważ ustalenie wytycznych kryterjów podziału nie jest możliwe, a władza przemysłowa przed wydaniem decyzji ma obowiązek zaciągania opinji Izb Przemysłowo - Handlowych i Rzemieślniczych, przeto — zdaniem Związku Izb — wydaje się, że władza przemysłowa powinna w omawianych sprawach postępować w sposób następujący:

1. o ile stanowisko istytucyj opinjujących, a zwłaszcza Izby Przemysłowo - Handlowej i Rzemieślniczej, jest zgodne — władza powinna uważać ją dla siebie za obowiązującą;

2. o ile natomiast opinja obu zainteresowanych Izb samorządu gospodarczego jest sprzeczna — wówczas władza powinna dokładnie rozpatrzeć motywy obu Izb, jak również stanowisko pozostałych instytucyj opinjujących i rozstrzygnąć sprawę wedle swego uznania.

Z powyższego wynika, że władza przemysłowa musi kierować się własnemi zasadami, ponieważ jednak dla oceny słuszności stanowiska Izb Przemysłowo - Handlowych w konkretnych wypadkach koniecznem jest zaufanie do tych instytucyj i przekonanie, że ustalone ono zostało na słusznych przesłankach, Związek Izb zakomunikował Ministerstwu w streszczeniu te zasady, jakiemi kierują się Izby przy ustalaniu charakteru poszczególnych przedsiębiorstw, w wypadkach przewidzianych w art. 143 prawa przemysłowego.

Zasadą generalną, stosowaną przy ustalaniu fabrycznego względnie rzemieślniczego charakteru przedsiębiorstwa jest indywidualne traktowanie każdego warsztatu pracy, przyczem jako kryterja ogólne brane są pod uwagę następujące momenty: stopień zmechanizowania przedsiębiorstwa, stosowanie podziału pracy, kwalifikacje zawodowe, fachowe i kupieckie i forma udziału właściciela (względnie właścicieli) przedsiębiorstwa w kierownictwie pracą, organizacja techniki handlu, produkcja roczna, względnie obrót roczny przedsiębiorstwa, charakter masowy lub indywidualny robót, posiadanie własnych środków transportowych, sklepów itd. Wzajemne ustosunkowanie się tych czynników pozwala dopiero na określenie, czy dane przedsiębiorstwo prowadzone jest sposobem fabrycznym, czy też rzemieślniczym. Sam fakt stosowania w przedsiębiorstwie maszyn o napędzie mechanicznym nie przesądza, zdaniem Związku Izb, jego fabrycznego charakteru. W miarę rozwoju elektryfikacji i modernizacji rzemiosła stosuje ono w coraz większym stopniu mechanizację pracy (np. w rzemiośle malarskiem elektryczne rozpylacze fabr, w rzemiośle ślusarskiem — maszyny do cięcia i spawania itp.), podnosząc temsamem wydajność pracy i zdolność wytwórczą warsztatów. Zasadniczą kwestją jest w tym wypadku to, czy maszyna wykonywa jedynie czynności pomocnicze, ułatwiając następnie ręczne wykończenie pracy przez wykwalifikowanego rzemieślnika, czy też maszyna sama wykonywa skomplikowane czynności, zastępując tem samem całkowicie pracę rąk ludzkich. Ważnem jest i to, czy obsługa maszyny wymaga specjalnych kwalifikacyj fachowych, czy też może być obsługiwana bądź przez robotnika niewykwalifikowanego, bądź też przez każdego maszynistę (np. maszyna do ostrzenia pilników).

Stosowanie przy produkcji podziału pracy w formie zróżniczkowania jej na szereg faz, z których każdą wykonywa inny pracownik — w większym stopniu wpływa na zakwalifikowanie przedsiębiorstwa. Ścisły podział pracy bowiem często usuwa na drugi plan mo-

ment uzdolnienia zawodowego, stanowiący kryterjum charakterystyczne dla pracy rzemieślniczej. Przy stosowaniu podziału pracy należy jednak w każdym poszczególnlym wypadku zbadać dokładnie kwalifikacje pracowników, gdyż może zachodzić także okoliczność, że warsztat pracy, który posiada szereg cech rzemieślniczych i posiłkuje się pracownikami przygotowanymi do samoistniego wykonywania całokształtu pracy, stosuje mimo to zasadę podziału pracy dla podniesienia zdolności wytwórczej zakładu zwłaszcza, przy wykonywaniu większych zamówień.

Kwestja formy współpracy właściciela w przedsiębiorstwie oraz jego osobistych kwalifikacyj zawodowych jest sprawą bardzo istotną i wymaga w każdym poszczególnym wypadku dokładnego zbadania.

O ile właściciel przedsiębiorstwa posiada kwalifikacje rzemieślnicze i osobiście kieruje pracą warsztatu — jest to w znacznej większości wypadków cechą, charakteryzującą zakład jako rzemieślniczy, oczywiście, o ile inne okoliczności temu nie przeczą. Nie wyklucza to jednak wypadków, w których właściciel zastąpiony bywa przez odpowiednio ukwalifikowanego zastępcę, są to wszakże wypadki rzadkie.

Należy tu brać pod uwagę również kwalifikacje ogólne i zawodowe pracowników. W warsztatach rzemieślniczych nie spotyka się prawie zupełnie technicznych pracowników umysłowych, najczęściej, jak już było powiedziane wyżej, kieruje niemi sam właściciel, ewentualnie przy pomocy członków swej rodziny lub czeladnika. Natomiast w zakładzie o charakterze fabrycznym pracownicy umysłowi zatrudnieni bywają zarówno w dziale administracyjnym jak i technicznym.

Forma prawna przedsiębiorstwa w zasadzie nie może stanowić istotnego kryterjum dla zaliczenia zakładu przemysłowego do rzemiosła lub fabryk; prawo przemysłowe dopuszcza bowiem prowadzenie zakładów rzemieślniczych przez osoby prawne, pod warunkiem, by w zarządach ich zasiadały osoby, uprawnione do samoistnego prowadzenia rzemiosła. W praktyce jednak tego rodzaju formy, jak spółki z ogr. odp., a zwłaszcza spółki akcyjne, charakteryzują zazwyczaj przedsiębiorstwo jako fabryczne, albowiem z uwagi na stosunkowo wysoki kapitał, jaki muszą posiadać tego rodzaju spółki, formy te nie nadają się z reguły dla spółek rzemieślniczych.

Charakter produkcji wpływa również na zaliczenie przedsiębiorstwa — przyczem produkcja indywidualna i na zamówienie bezpośrednich konsumentów spotykana jest głównie w rzemiośle, zaś produkcja masowa i na skład wskazuje raczej na fabryczny charakter przedsiębiorstwa. Jednak i to kryterjum nie może być uważane za kategoryczne, istnieją bowiem takie rzemiosła, które mają typową produkcję masową, jak np. piekarstwo, wędliniarstwo itp.

Wreszcie zaznaczyć należy, że rozmiary produkcji, względnie obrotów, organizacja sprzedaży i dostawy towarów (np. posiadanie własnych sklepów, środków transportowych itp.) musi być również brane pod uwagę przy ustalaniu, czy dane przedsiębiorstwo posiada charakter rzemieślniczy, czy też fabryczny.

Jak z powyższych uwag wynika, schematyzacja przy ustalaniu charakteru przedsiębiorstw iść może jedynie w kierunku ustalenia szeregu danych, które należy w każdym wypadku wziąć pod uwagę przy badaniu przedsiębiorstw, jednak dla wysunięcia wniosków niezbędne jest stwierdzenie wzajemnego ustosunkowania się tych wszystkich różnorodnych i zmiennych czynników, o których była mowa powyżej.

Skarbowość.

O szybsze rozstrzyganie odwołań.

W okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 11 lipca 1935 r. za Nr. L. D. V. 22016/1/35 czytamy, iż Ministerstwo, na podstawie posiadanych materjałów stwierdziło wysoce niezadawalający stan ilościowy zalegających odwołań od wymiarów podatku. W dalszym ciągu Ministerstwo wyjaśnia, że, jakkolwiek ani ordynacja podatkowa, ani też rozporządzenie wykonawcze od ordynacji, nie zawierają przepisów, któreby określały w jakim terminie winny być rozstrzygane odwołania od wymiarów podatku, to jednak należy podkreślić, że szybkie załatwianie odwołań stanowi zasadniczy obowiązek władz skarbowych, gdyż przeciąganie ich rozstrzygnięcia poza okres niezbędny do należytego opracowania, naraża z jednej strony płatników na znaczne nieraz szkody, z drugiej zaś strony pociąga niekorzystne skutki również dla skarbu państwa, m. in. skutek konieczności opłacania procentów od nadpłaconych podatków oraz skutek nadmiernego wzrostu nierealnych zaległości podatkowych.

Przywiązując tedy szczególną wagę do konieczności poprawy obecnego stanu rzeczy Ministerstwo Skarbu zakreśla, jako nieprzekraczalny termin 12-to miesięczny do rozstrzygnięcia odwołania, licząc od daty wniesienia. Termin ten w przyszłości, poza nielicznemi wypadkami usprawiedliwionemi specjalnemi okolicznościami, nie może być przekraczany.

W dalszym ciągu swego okólnika Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenia techniczne, celem przeprowadzenia kontroli czy zarządzenie to jest przez władze skarbowe wykonywane.

Scalenie podatku przemysłowego od obrotów mąką i mięsem.

Ministerstwo Skarbu, zamierzając wprowadzić pobór scalonego podatku przemysłowego od obrotów mąką i wyrobami mięsnemi oraz od obrotu zwierzętami rzeźnemi (bydło rogate, cielęta, owce, trzoda chlewna, konie), mięsem i wyrobami masarskiemi, zwróciła się do Związku Izb Przemysłowo - Handlowych o wyrażenie opinji jaka jest struktura przemysłu i handlu branży mącznej i piekarnianej, oraz mięsnej i czy celowem byłoby scalenie podatku obrotowego w wymienionych branżach. W związku z tem w dniu 12 sierpnia br. odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie pod przewodnictwem radców H. Bruna i A. Gepnera z udziałem przedstawicieli organizacyj gospodarczych, posiedzenie Komisji Skarbowej. W wyniku dyskusji po wysłuchaniu opinji przedstawicieli zainteresowanych organizacyj gospodarczych, Komisja stanęła na stanowisku, że przy dzisiejszej strukturze obrotu zbożem, mąką i wyrobami mącznemi wprowadzenie poboru scalonego podatku przemysłowego od obrotu w tej branży byłoby przedwczesne. Pobór podatku scalonego możliwy jest tylko w momencie przemiału zboża na mąkę, ciężar więc poboru tego podatku musiałyby dźwigać przedsiębiorstwa młynarskie. Jak wynika jednakże z przeprowadzonych badań, przemysł ten jest bardzo rozdrobniony. Olbrzymią większość młynów stanowią młyny drobne i wiatraki, nieprowadzące z reguły ksiąg handlowych, co uniemożliwiłoby dostateczną kontrolę w związku z poborem scalonego podatku przemysłowego oraz stworzyłoby szerokie pole do spotęgowania się nieuczciwej konkurencji.

Odnośnie scalenia podatku od obrotu mięsem i wyrobami mięsnemi, komisja ustaliła, iż struktura zaró-

wno przemysłu jak i handlu tej branży nie jest odpowiednią do wprowadzenia poboru scalonego podatku, tem niemniej pewne braki dałyby się tu usunąć i wówczas sprawa scalenia byłaby aktualną, w szczególności chodziłoby tu o zorganizowanie jawnych targowisk oraz ujęcie i całkowite ujawnienie uboju na terenie całego państwa.

Sprawy socjalne.

Orzecznictwa w sprawach pracy.

Podajemy poniżej orzeczenie Sądu Najwyższego Izby I-ej z dn. 8 listopada 1932 r. C. 279/32.

1. Pracodawca odpowiada za szkodę, wynikłą dla pracownika umysłowego wskutek samego faktu zaniedbania przez pracodawcę zgłoszeń przepisanych rozporządzeniem o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, bez względu na niedokonanie zgłoszeń przez samego pracownika.

2. Zabezpieczenie przez pracodawcę w dobrej wierze pracownika w Funduszu Bezrobocia zwalnia pracodawcę od wypłaty odszkodowania, należnego pracownikowi z powodu nie ubezpieczenia go w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych tylko o tyle i w takiej wysokości, o ile pracownik otrzymał zasiłek z Funduszu Bezrobocia.

Motywy Sądu:

Powód wystąpił o odszkodowanie z powodu nieotrzymania z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych z winy pozwanego sześciomiesięcznego zasiłku na wypadek braku pracy.

Sąd Pracy powództwo uwzględnił, a Sąd Okręgowy wyrok pierwszej instancji zatwierdził.

W skardze kasacyjnej pozwany żąda uchylenia zaskarżonego wyroku, zarzucając Sądowi, że 1) oparł wyrokowanie na błędnej wykładni art. 112 ust. 3 rozp. Prezyd. Rzplitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. Nr. 106, poz. 911), uznając, że dobra wiara i brak winy pracodawcy nie wykluczają jego odpowiedzialności za niezgłoszenie pracownika do ubezpieczenia i pominął tę okoliczność, że powód został ubezpieczony w Funduszu Bezrobocia, 2) pominął, że i powód miał możność zgłoszenia się do ubezpieczenia, wobec czego szkoda, wynikła wskutek nieubezpieczenia nie może obciążać jedynie pracodawcy.

Pierwszy zarzut skargi kasacyjnej nie jest słuszny, w myśl bowiem art. 112 ust. 3 rozp. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, zaniedbanie zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia samo przez się stanowi winę pracodawcy i skutkuje jego odpowiedzialność niezależnie od tego, czy działa on w dobrej wierze, czy też świadomie na szkodę pracownika; ubezpieczenie powoda w innej instytucji mogłoby jedynie skutkować zmniejszenie poszukiwanych pretensyj, o ile zostałoby stwierdzone, że instytucja ta wypłaciła mu pewną sumę z tytułu utraty pracy, w przypadku zaś Sąd ustalił, że nie zostało udowodnione, ażeby powód otrzymał zasiłek z Funduszu Bezrobocia, gdzie został ubezpieczony przez pozwanego.

Niesłuszny jest również i drugi zarzut skargi, wprawdzie bowiem pracownik ma prawo sam dokonać zgłoszenia, nie wyklucza to jednak odpowiedzialności pracodawcy, o ile żadna ze stron zgłoszenia takiego nie dokonała; w myśl art. 106 rozp. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych zgłoszenie pracownika do ubezpieczenia stanowi obowiązek pracodawcy, gdy dokonanie tej czynności przez pracownika stanowi jedynie prawo, z którego może skorzystać lub nie.

Wobec powyższego pogląd skarżącego na wadliwość istnienia w przypadku winy mieszanej nie znajduje oparcia w obowiązujących w tej materji przepisach ustawowych.

Handel zagraniczny.

Zaostrzenie kontroli dewizowej przy imporcie do Niemiec.

Ministerstwo Gospodarki Rzeszy ogłosiło następujący komunikat:

Dostawca towarów z zagranicy może liczyć na zapłatę tylko wówczas, jeśli będzie udzielone zaświadczenie dewizowe co do zapłaty należności. Pomimo tego ostrzeżenia okazało się, że odbywa się import z zagranicy przez firmy, które nie uzyskały zaświadczenia dewizowego. Ażeby uniknąć trudności, powstałych w związku z tem, wydane zostało drugie rozporządzenie wykonawcze do ustawy o gospodarce dewizowej. Na mocy tego rozporządzenia z 24 lipca br. zostaje postanowione, że importer towarów ma przedłożyć przy odprawie celnej zaświadczenie dewizowe. Bez przedłożenia zaświadczenia dewizowego nie będzie dokonywana przez urzędy celne odprawa importowanych towarów. Centrala dewizowa Rzeszy jest upoważniona do ogłaszania w „Dzienniku Ogłoszeń Rzeszy“ listy tych towarów. których sprowadzanie stanowi powiększenie zadłużenia zagranicznego i które w związku z tem podlegać będą nowym przepisom. Wreszcie nowe rozporządzenie wykonawcze usuwa luki, jakie istniały w prawie dewizowem co do kar za przekroczenia.

Lista towarów, których import uzależniony jest od uzyskania pozwolenia dewizowego, będzie ustalana przez Centralę Dewiz w Berlinie. Za dokumenty równoznaczne ze świadectwem dewizowem są uznane: pozwolenia, wystawiane przez urzędy nadzoru, pozwolenia władz dewizowych, poświadczenia władz dewizowych o zgodzie na przeprowadzenie prywatnych tranzakcyj kompensacyjnych i inne. Rozporządzenie prze-

widuje, że omawiane przepisy stosowane będą do towarów, pochodzących z wszelkich krajów.

Centrala dewizowa w Berlinie ustaliła już pierwszą listę towarów, których import wymaga bezwzględnego przedłożenia pozwoleń dewizowych lub kompensacyjnych. Należy zaznaczyć, że bez tych pozwoleń nie będzie przeprowadzana odprawa celna towarów importowanych.

Rokowania handlowe.

Od dłuższego czasu odbywają się rokowania handlowe między Polską a Niemcami. Jak dotąd, brak co do treści i ewentualnych wyników tych rokowań konkretnych danych. Rozeszły się jedynie pogłoski, najzupełniej zresztą prawdopodobne, że Niemcy okazują duże zainteresowanie polskiemi produktami rolnemi, oraz surowcami, wzamian za to żądają jednak poważniejszych zamówień w dziale fabrykatów, szczególnie przemysłu chemicznego.

Powodem pewnych, narastających nawet ostatnio, trudności w rokowaniach jest fakt, że Niemcy nie wysuwają odpowiednich propozycyj co do egzekwowania zamrożonych w Trzeciej Rzeszy należności.

—o—

Podobnie brak dotąd wyników rokowań polsko-gdańskich. Po wstępnych rozmowach, poczynionych na terenie Wolnego Miasta, rokowania odbywały się w dalszym ciągu w Warszawie, dokąd przybyli delegaci Senatu gdańskiego. W trakcie tych rozmów ukazało się oświadczenie polskie, wyjaśniające, że Polska nie wysuwa w pertraktacjach kwestji unifikacji waluty, ani dwu walutowości. Oświadczenie to opiera się na zwężającej interpretacji tekstu deklaracyj z 8 sierpnia. Powyższe oświadczenie zdementowało pogłoski, które rozeszły się dość szeroko na łamach prasy zagranicznej.

Dalsze rokowania rozpoczną się wkrótce w Gdańsku.

Targi i Wystawy.

Wystawa Drogowa w Warszawie.

W czasie od 7 do 22 września rb. otwartą będzie Wystawa Drogowa na terenie Politechniki Warszawskiej. Obejmować ona będzie dwa duże pawilony oraz ogród, mieszczący się między niemi.

Wystawa obejmuje szereg ciekawych i bogatych eksponatów. Do najbardziej interesujących fragmentów Wystawy należeć będzie Sala Historyczna, która zobrazuje rozwój dróg w Polsce, począwszy od epoki Kołodzieja Piasta. Ciekawie ujęty został projektowany obecnie „Szlak Marszałka Piłsudskiego", mając biec od Krakowa prze Kielce, Warszawę, Wilno do Zułowa.

Sale parterowe wypełnią eksponaty przemysłu drogowego, przemysłu motoryzacyjnego, klubów automobilowych oraz ciekawe wykresy Ministerstwa Komunikacji o charakterze propagandowo - statystycznym. Dotyczyć będą one głównie ruchu motorowego w Polsce.

„Pociąg Wystawa".

Po zapoznaniu się z dotychczasowemi wynikami pracy „Pociągu Wystawy", który obecnie znajduje się na Pomorzu i cieszy się zasłużonem wielkiem powodzeniem, ustalono trasę „Pociągu" na terenie województwa poznańskiego, przyczem położono specjalny nacisk, żeby „Pociąg-Wystawa" odwiedził możliwie największą liczbę miejscowości województwa. „Pociąg-Wystawa" odwiedzi kolejno następujące miejscowości: Poznań, Grodzisk Wlkp., Wolsztyn, Zbąszyń, Leszno, Rawicz, Gostyń, Kościan, Śrem, Jarocin, Września, Gniezno, Inowrocław, Żnin, Wągrówiec, Chodzież, Oborniki, Szamotuły, Międzychód, Krotoszyn, Ostrów Wlkp. Kępno.

W Poznaniu „Pociąg - Wystawa" zatrzyma się w dn. 7, 8 i 9 września br. Dyrekcja Targów Poznańskich zaofiarowała miejsce postoju na swojem terytorjum.

Ulgi kolejowe przy przyjazdach do Warszawy na Wystawę Budowlano-mieszkaniową B.G.K.

Ulgi przy wycieczkach grupowych na okres od 30 lipca do 15 września 1935 r.

Ministerstwo Komunikacji pismem L. GB 1459 z dnia 18. 7. 35 r. przyznało zniżkę kolejową dla wycieczek, udających się ze wszystkich stacyj P. K. P. do Warszawy celem zwiedzenia Wystawy Budowlano-Mieszkaniowej B. G. K. na Kole.

Zniżka przysługuje grupom od 15 osób wzwyż przy przejeździe conajmniej 30 km od Warszawy według stawek:

przy wycieczkach od 15 osób tab. A. 10%—33% zależnie od odległości;

przy wycieczkach od 60 osób tab. B. 33%—50% zależnie od odległości.

Prawo do otrzymania zniżek kolejowych Bank Gospodarstwa Krajowego przelał całkowicie na P. B. P. „Orbis". Placówki „Orbisu" będą więc organizowały wycieczki na wyjazd do Warszawy.

Na otrzymanie zniżki kolejowej — placówka „Orbisu" potrzebuje 5 dni czasu, co trzeba uwzględniać przy ustalaniu terminów wyjazdu.

Czas pobytu wycieczki w Warszawie dowolny.

Obowiązkowe świadczenia:

Wstęp na Wystawę	0,50 zł
prowizja „Orbisu"	0,50 zł
razem . . .	1,00 zł

Placówki „Orbisu" pobierać będą zgóry opłatę za przejazd w obie strony według odnośnej taryfy zniżkowej plus zł 1,— (jak wyżej).

Wszelkich informacyj w sprawie zakwaterowania, wyżywienia, zwierzania miasta itp. udziela Związek Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy Pl. Teatralny, róg Wierzbowej — tel. 217-58.

Zniżki kolejowe na Targi Wschodnie.

Ministerstwo Komunikacji przyznało uczestnikom krajowym (wystawcom i zwiedzającym) tegorocznych XV Międzynarodowych Targów Wschodnich we Lwowie, które odbędą się w czasie od 31 sierpnia do 15 września br. zniżkę na kolejach polskich wedle tabeli B (w wysokości około 33% obecnie obowiązującej taryfy), zarówno w drodze do Lwowa, jak i z powrotem.

Ze zniżki tej będzie można korzystać na podstawie indywidualnej karty uczestnictwa, które będą do nabycia począwszy od dnia 26 sierpnia br. we wszystkich głównych urzędach pocztowych w miastach powiatowych (z wyjątkiem miejscowości, które są siedzibą województw) oraz we wszystkich biurach Orbisu (oddziały, agencje, korespondenci). Mieszkańcy innych miejscowości mogą otrzymać karty uczestnictwa bezpośrednio w biurze Targów Wschodnich, Lwów, ulica Akademicka 17, za pisemnem zgłoszeniem. Cena karty wynosi zł 2,50. Karty te uprawniają do nabycia ulgowych biletów kolejowych ważnych w czasie od 29 sierpnia do 16 września br. oraz do dwóch bezpłatnych biletów wstępu na Targi Wschodnie. Bilety wstępu wydawać będzie Biuro Kart w hallu w budynku Zarządu Targów na placu Targów Wschodnich.

Karta uczestnictwa musi być nabyta przed wyjazdem do Lwowa, bo ze zniżek wyłącznie w drodze powrotnej nie będzie można korzystać.

Różne.

Tranzakcje eksportowe z Niemcami.

Z tytułu polskiego eksportu do Niemiec zostały niektórym przedsiębiorstwom polskim doręczone poważniejsze ilości „Deviesenfreier Reichsmark".

Wspomniane marki nadają się do regulowania długów polskich względem Niemiec, gdyż muszą być przez niemieckich dostawców przyjęte.

Bliższemi szczegółami służy zainteresowanym firmom biuro Związku Fabrykantów.

Nowy rozkład jazdy.

W związku z podjęciem wstępnych prac nad układaniem nowego rozkładu jazdy na kolejach w komunikacji wewnętrznej na okres od 15 maja 1936 r. prosimy uprzejmie o przedstawieine wniosków w terminie do dnia 5-go września 1935 r.

Nowe wnioski należy odpowiednio uzasadnić oraz ewentualnie przedstawić oddzielne życzenia na sezon letni, jesienny, zimowy i wiosenny.

Podania o udzielenie pozwoleń przywozu towarów reglamentowanych na wrzesień — październik.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu komunikuje, że podania o udzielenie pozwoleń na przywóz towarów zakazanych do przywozu na wrzesień—październik należy złożyć w Izbie najpóźniej do końca bieżącego mies.

Wszelkich bliższych informacyj, dot. importu artykułów zakazanych do przywozu, udziela się w pokoju nr. 8 Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31.

Izba przypomina, że podania należy składać na przepisowych formularzach w dwuch egzemplarzach. Oryginał każdego podania musi być zaopatrzony w 5,— zł znaczek stemplowy.

Równocześnie Izba podaje do wiadomości, że na każdą pozycję i punkt taryfy celnej oraz dla każdego kraju należy złożyć oddzielne podanie.

Przy składaniu podań należy wymienić minimum przydziału, na jaki firmy reflektują oraz podać wagę jednostki opakowania.

Jednocześnie Izba komunikuje, że w myśl zarządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu począwszy od dnia 15 października br. pozwolenia na prawo przywozu będą stosowane tylko do jednej odprawy celnej. W związku z powyższem należy już teraz zaznaczać w podaniach w ilu odcinkach ma być pozwolenie wystawione, stosownie do ilości, jakie firmy zamierzają sprowadzić jednorazowo.

W sprawie ustalania terminów wpłat dokonywanych na rachunek Ubezpieczalni na P.K.O. lub przekazami płatniczemi.

Jak się okazuje, sprawa ta, swego czasu już przez nas omawiana, została w międzyczasie załatwiona. Mianowicie Zakład Ubezpieczeń Społecznych okólnikiem Nr. 62/35 z dnia 10. 4. 35 r. wyjaśnił wszystkim Ubezpieczalniom Społecznym, że przy wpłatach, dokonywanych przez strony bądź to przekazem, bądź to przez PKO lub banki, należy uważać za datę zapłaty składek datę dokonania wpłaty, wskazaną na dowodach wpłaty.

Komunikat w sprawie dyplomów za subskrypcje Pożyczki Inwestycyjnej.

Izba Przemysłowo - Handlowa podaje do publicznej wiadomości, że firmy znajdujące się w jej okręgu, które subskrybowały Pożyczkę Inwestycyjną według norm zaleconych przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. w porozumieniu z Naczelną Radą Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego oraz z Zarządem Głównym Centralnego Związku Kupców w Warszawie i Stowarzyszeniem Przedstawicieli Handlowych, — mogą w czasie od dnia 20 bm. do dnia 10 września br. zwracać się do Izby (Mickiewicza 31 pokój 12) w godzinach od 9—11-tej, celem uzyskania dyplomu, stwierdzającego udział w subskrypcji.

Dyplomy wydawane będą w ciągu 3 dni od dnia złożenia w biurze Izby dowodów stwierdzających wpłacenie przypadających trzech rat, okazania świadectwa przemysłowego i wypełnienia specjalnej deklaracji.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.